

Ý rất khó xử trước làn sóng nhập cư bất hợp pháp từ Bắc Phi

Tác Giả: Huê Đăng / Tráng Thành

Thứ Bảy, 09 Tháng 4 Năm 2011 09:06

Với một đßa đß mà nói thì Ý là đißm tiếp cận gần nhất của các làn sóng vượt biên từ Bắc Phi.

Kể từ khi phong trào dân chúng nổi dậy phát động khắp các nước Bắc Phi, nhất là khi cuộc nổi dậy ở Tunisia, Libya, các dòng thuyền nhân nhập cư trái phép càng lúc càng đông vào châu Âu, qua ngß nước Ý đã trở thành một vấn đề bức bối đối với Liên Hiệp Châu Âu.

Câu hỏi đặt ra là tại sao chính phủ Ý rất lúng túng trước làn sóng thuyền nhân nhập cư trái phép vào nước này?

281 người trên con tàu này từ Bắc Phi đến Malta từ ngày 29/3/2011.
REUTERS/Darrin Zammit Lupi

Chúng ta biết rằng, ngay từ giữa tháng 2/2011 vừa qua, bất kể trước làn sóng nhập cư từ Tunisia, Ý đã phải kêu gọi sự trợ giúp của Liên Hiệp Châu Âu, trong việc kiểm soát biên giới biển và trợ giúp nhân đạo.

Tuy nhiên, với ngân sách 90 triệu euro/năm, Fortex -loại công tuấn tra biên giới châu Âu, trên thực tế không đủ sức để mở rộng diện tích nhiệm vụ này.

Xin nhắc lại là, trong quá khứ, các chế độ độc tài Bắc Phi đã là một nhân tố quan trọng, ngăn chặn khả năng di cư ồ ạt từ châu Phi vào châu Âu.

Hiện giờ bối cảnh « thu hẹp lại » này không còn nữa.

Trở ngại căn bản trong vấn đề kiểm soát nhập cư từ đầu năm đến nay là sự bất ổn của châu Âu trong việc xây dựng một chính sách nhập cư và tị nạn mới, trong bối cảnh có thay đổi lớn tại Bắc Phi.

Ngày 11/4 tại, tại Luxembourg, một cuộc họp của các bộ trưởng Ngoại vụ châu Âu sẽ diễn ra để bàn về cách thức tiến hành một biện pháp mới, mang tên « báo trở có thời hạn », nhằm hạn chế những người tị nạn chỉ tranh chấp khi Libya, bên cạnh đó là việc phối hợp với Tunisia, nhằm hạn chế những người di cư bất hợp pháp.

Thư viện Ngoại vụ châu Âu được trách vụ nhập cư, Cecilia Malmström, cũng hy vọng vào tháng Sáu tới, sẽ công bố một loạt biện pháp mang tính dài hạn, cho phép các nước châu Âu có thể phối hợp để xử lý các nước láng giềng phía nam Địa Trung Hải trong việc quy tụ các vấn đề nhập cư, di cư và an ninh.

Trước mắt, vấn đề nhập cư trái phép vào Ý không hề dễ giải quyết. Sau đây, xin mời quý vị theo dõi tiến trình và phân tích của thông tin viên Huê Đăng tại Roma.

RFI : Trong thời gian gần đây đã xảy ra hiện tượng suy giảm nhân vật bị biên Địa Trung Hải để nhập cư bất hợp pháp lên lãnh thổ Ý. Vì sao mà có hiện tượng này ?

Huê Đăng : Tr c khi đi vào phân tích hi n th ng thuy n nhân t B c Phi đang t v t bi n Đ a Trung H i nh p c b t h p pháp lên các đ o c c nam c a Ý, v i nh ng h l y v chính tr xã h i, đ ra nh ng cng th ng ngo i giao gi a các n c châu Âu, tôi ph i thông báo thêm m t tin t c th m là ngày hôm kia, t c ngày 06/04/2011 v a qua đã x y ra m t v đ m tàu c a các thuy n nhân, cách đ o Lampedusa, t c là đ o c c nam c a Ý kho ng 39 d m.

Nguyên nhân là do th i ti t quá x u, nên trong khi các l c l ng h i quân biên phòng c a Ý đang kh n tr ng tìm cách di chuy n toàn b các thuy n nhân lên các tàu c a h i quân Ý, thì chí c thuy n c a các thuy n nhân b sóng đánh l t nhào, k t qu là có đ n h n 200 ng i m t tích. Ch có 50 ng i đ c tàu h i quân Ý c u v t. Đây là v đ m tàu c a thuy n nhân l n nh t x y ra trên bi n Đ a Trung H i, k t khi có hi n t ng v t bi n nh p c trái phép vào đ t Ý.

V m t đ a d mà nói thì Ý là đ m ti p c n g n nh t c a các làn sóng v t bi n t B c Phi. Không ph i ch có ng i dân c các qu c gia n m ven bi n B c Phi nh Tunisia hay Libya, mà còn có c nh ng ng i đ n t các vùng sa m c Sahara, các vùng đ t xa hàng ngàn cây s , th m chí có nh ng ng i đ n t các vùng Trung Á .. H l n l i theo gót các t ch c v t bi n ... đ đ n B c Phi đ r i lên tàu tìm cách thâm nh p vào các đ o c c nam c a Ý.

K t khi có hi p đ nh Schengen, thì Ý l i tr thành c a kh u đ nh ng ng i v t bi n có th nh p c b t h p pháp vào các n c châu Âu, b i vì khi đã đ t chân lên đ c lãnh th Ý, thì h có th t do đi qua biên gi i đ đ n các qu c gia khác trên l c đ a châu Âu. V n đ thuy n nhân t các vùng bi n B c Phi v t bi n Đ a Trung H i lên các đ o c c nam c a Ý, mà n i ti ng nh t là đ o Lampedusa, là m t hi n t ng đã có t m y năm nay.

Dĩ nhiên trong vai trò “c a kh u” b t đ c dĩ, Ý cũng đã ph i đ i đ u v i v n đ nh p c b t h p pháp và gánh ch u nh ng h l y v m t chính tr xã h i trong n c.

B ng c là trong nh ng ngày qua, v i làn sóng ng i nh p c b t h p pháp lên đ o Lampedusa, chính quy n đ a ph ng c a đ o đã ph i lên ti ng báo đ ng v tình tr ng “quá t i” v i con s có khi lên đ n g n 7.000 thuy n nhân có m t trên đ o trong khi con s ng i dân s ng trên đ o ch đ n trên d i 5.000 ng i. Tình tr ng này đã gây ra nh ng cng th ng trong dân chúng c ng trên đ o ... và chính ph Ý đã ph i tìm cách thuy t ph c các chính quy n đ a ph ng c a các vùng khác Ý, ra k ho ch di t n nh ng thuy n nhân đ n các vùng này, đ gi m gánh n ng và cng th ng trên đ o Lampedusa.

RFI : V n đ thuy n nhân không ph i ch là v n đ c a riêng n c Ý. Vì sao chính quy n Roma không m nh tay ngăn ch n đ c làn sóng nh p c hay c ng b c h i h ng nh m t s n c khác c châu Âu ?

Huê Đăng : Đúng nh v y, th c ra thì nhi u năm nay, các chính ph Ý đ u đã nhi u l n lên ti ng báo đ ng v n đ thuy n nhân nh p c lên các đ o c c nam c a Ý, và cũng đã đánh giá r ng v n đ thuy n nhân không ph i ch là v n đ riêng c a Ý, mà là v n đ chung c a c châu Âu, và t đó chính ph Ý cũng đã r t nhi u l n kêu g i s c ng tác c a các qu c gia châu Âu đ tìm ra ph ng h ng đ i phó m t cách toàn v n v n đ thuy n nhân.

Nh ng r t ti c là trên th c t , cho đ n nay ngoài nh ng tuyên b mang màu s c “trà đ t u h u” c a các chính ph châu Âu, và c a c luôn H i Đ ng Châu Âu, n c Ý g n nh hoàn toàn “m côi” trong quá trình tìm cách gi i quy t v n đ này.

B qua m t bên m t s lu n đi u k th m dân đ ki m phi u c a m t s đ ng pháp c c h u hay b o th , t đ nh đ ng Liên Đoàn Ph ng B c, hay các đ ng c u phát xít, so v i qu c gia châu Âu khác, nhà c m quy n Ý đã có nh ng hành x m m đ o h n đ i v i v n đ thuy n nhân, hi n t ng c ng b c h i h ng th c ra cũng ch đ c áp đ ng r t gi i h n, ph n l n còn l i là cho vào các khu t p trung đ r i ... tr c sau gì các thuy n nhân cũng có c h i b tr n.

Có nhi u nguyên nhân đ hi u vì sao mà Ý l i “m m đ o” h n các qu c gia châu Âu khác.

Tr c h t là, Ý ch u nh h ng r t l n c a Toà Thánh Vatican, mà Toà Thánh thì trong v n đ thuy n nhân lúc nào cũng kêu g i lòng nhân t bác ái, dù r ng cái giá ph i tr cho cái thi n m nhân t bác ái đó, thì ch có chính ph Ý ph i tr .. ch còn Toà Thánh ch ng mu n xen vào chuy n “n i b” c a n c Ý.

Bên c nh các l c l ng chính tr công giáo ch u nh h ng Vatican, Ý l i còn có c m t l c l ng chính tr “cánh t ”, v i các đ ng t , c c t , các phong trào xã h i dân s “c p ti n” ... đ u là nh ng l c l ng chính tr xã h i không ch p nh n chính sách tr n áp thuy n nhân hay c ng b c h i h ng.

Ngoài hai lực lượng chính trên xã hội “đôi bên” với nhau như đã nói, thì Ý lại có thêm một lực lượng chính trên xã hội khác, hoàn toàn nằm trong quĩ đạo “xã hội đen” ... đó là các băng đảng Mafia ... cũng rất mưu trí “mềm dẻo” với thuyển nhân ... bởi vì chính các thuyển nhân này, như ng con người sống trong tuyếnt viếng, sống bên lề xã hội, không giấy tờ, không có gì để mất mát ... lại chính là những lực lượng lao động tốt nhất để các băng đảng Mafia dễ dàng xung công vào những hoạt động xã hội đen như buôn lậu vũ khí, ma túy, dử dử m, trốn lậu, ám sát ...

Đó là chđ a nói đến giới doanh nhân của các cơ sở sản xuất như các khu vực công nghệ bđc Ý: hiện nay Ý đang thiều lao động không chuyên nghiệp và người nhập cư là một trong những nguồn giới quýt vđn để thiều lao động.

Như ng nêu người lao động là một thuyển nhân nhập cư bất hợp pháp ... thì chđ còn có cách đi làm lậu không giấy tờ, và trong trường hợp đó giới doanh nhân lại có lại là vđ a trở lực lượng thđp lại không trả thù lao động, không đóng bảo hiểm ... và nhất là có thể gây áp lực bất cứ lúc nào lên người nhập cư bất hợp pháp để họ phải lao động theo vđn tđc ... mà một người lao động chính thức sẽ không bao giờ chấp nhận.

Tất cả những yếu tố, tất có, xđu có, nói trên ... đã quyđn vào nhau khiến cho vđn để thuyển nhân nhập cư bất hợp pháp lại càng thêm khó giới quýt.

RFI : Hiện nay đang có căng thẳng giữa hai chính phủ Ý và Pháp về vđn để thuyển nhân, xin anh cho biết cách thức như thế nào ?

Huê Đăng :Tính đến nay, kể từ khi nêu ra các cuộc cách mạng Hoa Lài ở Bắc Phi, hoạt động kiểm soát biên giới lỏng lẻo, theo báo chí đã có hơn 25.000 thuyển nhân đã nhập cư trái phép lên lãnh thổ Ý.

Ngày 07/04, sau chuyến công du của thủ tướng Berlusconi ở Tunisia, sau hơn 12 tiếng đồng hồ thđng thuyểnt “no-stop” giữa hai phái đoàn của bđ Nđi và Ý và Tunisia để tìm cách giới quýt vđn để vđnt biên, chính phủ Ý một mặt sẽ áp dụng cđng bđc hội hđng, mặt khác đã ra sắc lệnh cấp giấy cư trú tạm thời cho những thuyển nhân nào dđt chân lên nđc Ý trước ngày 05/04/2011. Giấy tờ tạm trú này sẽ có giới hạn trong 6 tháng. Nếu sau 6 tháng, thuyển nhân không

Đến như đây có vẻ đến như nhập cư ... thì họ sẽ bỏ trốn xuýt.

Công luận hiện nay rằng quy định nhập cư gia nhập trú tạm thời nói trên chủ yếu là một cách để Ý gây áp lực lên châu Âu, với hy vọng ép châu Âu phải ra tay ngăn tác động của Ý, trong phạm vi đang tìm cách giải quyết vấn đề thuyền nhân. Vì với hiệp định Schengen và với gia nhập tạm trú trong tay, chủ tịch hội đồng nhân quyền nói rằng nhập cư trái phép này sẽ được “trả lại” ra khỏi các nước châu Âu ... và do đó Ý sẽ giảm bớt đáng kể căng thẳng trong công luận Ý.

Trước vấn đề nhìn thấy ngày càng nhiều nhập cư bất hợp pháp từ các quốc gia nam châu Ý tiến tới cửa biên giới của các nước châu Âu ... thì các chính phủ châu Âu bắt buộc phải có thái độ. Và phản ứng đầu tiên là đến từ bộ Nội vụ Pháp, với một số lo ngại không cho phép các thuyền nhân nói trên có gia nhập tạm trú của Ý được đặt chân lên lãnh thổ của Pháp ... dù rằng đã có hiệp định Schengen.

Cũng không mấy khó hiểu, vì sao mà chính phủ Sarkozy lại có phản ứng càng rõ rệt như thế để gây căng thẳng với Ý: bởi vì gần như toàn bộ thuyền nhân đến phần lớn từ Tunisia đều có mục đích duy nhất là đến Pháp, nơi mà rất nhiều thuyền nhân có bè bạn hay thân nhân đã đến nhờ cậy. Ý chủ yếu là “cửa ngõ” để đi qua, chủ tịch ra lệnh có một số thuyền nhân mua để nhập cư vào Ý.

Thực ra từ đầu năm đã có thuyền nhân là người Thổ Nhĩ Kỳ, thì chủ tịch chính phủ Đức cũng sẽ hành xử không khác vì chính phủ Pháp, bởi vì Đức cũng đang đón người Thổ nhập cư và họ cũng sẽ tìm cách đến Đức mà thôi.

RFI : Xin anh cho biết những diễn biến mới đây ?

Huê Đăng : Theo tin tức cập nhật được cho đến chiều hôm qua thì tạm thời căng thẳng giữa hai nước Ý và Pháp có phần hạ nhiệt. Sau cuộc gặp gỡ giữa hai bộ trưởng Nội vụ, trước mặt một số hai nước sẽ ra chung một kế hoạch để cùng nhau kiểm soát các tuyến đường vượt biên.

Với một cuộc họp, các đại diện của các thành viên trong Liên Hiệp Quốc Châu Âu đã có một buổi gặp gỡ để chuẩn bị cho cuộc họp tiếp theo giữa các bộ trưởng nội vụ của 27 quốc gia thành viên, sẽ được tổ chức vào ngày thứ hai 11/04 tại đây tại Luxembourg. Theo tin báo chí thì phía chính phủ

Ý sß đåa ra yêu cßu châu Âu phßi cung cßp thêm tài trß cho Roma đß có thß đßi ßng lßi các vßn đß thuyßn nhßn nhßp cß lên lãnh thß Ý.

Nhßng yêu cßu quan trßng nhßt mà Ý sß đåa ra là vißc "phân chia" con sß thuyßn nhßn ra khßp 27 qußc gia châu Âu. Đây là vßn đß cßt lõi cßa cußc hßp. Theo nhßn xét cßa các quan sát viên qußc tß, cho đßn nay, chßa ai thßy ß Liên Hißp Châu Âu có mßt đßa sß đßng thußn đß thông qua yêu cßu cßa Ý.

Đßn nay chß có Malta, Tây Ban Nha và Hy Lßp là ßng hß ý kißn này, còn lßi tßt cß các qußc gia châu Âu khác, nhßt là các qußc gia ß phía bßc châu Âu, và nhßt là Pháp, vßn có thái đß không tán thành, các qußc gia này đßa ra nhßn xét rßng hß chß mußn nhßn ngßi tß nßn chính trß chß không nhßn nhßng ngßi di dân vì lý do kinh tß. Nhßng trên thßc tß, trßc hàng chßc ngàn con ngßi vßt bißn đßn tß đß các qußc gia vßa nghèo đói, vßa có chißn tranh, thêm tại hßa dißt chßng, lßi thißu dân chß thì làm thß nào đß phân bißt ai là tß nßn chính trß, ai là di dân kinh tß. Thßc chßt phân chia thuyßn nhßn nhß thß chßng khác nào bßo, ra cßa sông mà chia nßc ngßt ra mßt bên, nßc bißn ra mßt bên.

Có thêm mßt nhßn xét nßa là các cảng thßng hißn nay trên sân khßu chính trß châu Âu trßc hißn trßng thuyßn nhßn cũng đang gây ra nhßng hß lßy khó xß cho nßi bß chính phß Ý, bßi vì hißn nay, trong phe đßa sß cßa chính phß có cái đßng gßi là đßng Liên Đoàn Phßng Bßc, tißng Ý gßi là "Lega Nord".

Đây là mßt đßng có khuynh hßng bài ngoßi và mß dân. Xßa nay, mßt trong nhßng bßu bßi chính đß kißm phißu cßa đßng này là nhßng chính sách bài ngoßi tßy chay ngßi nßc ngoài và thßnh thoßng đßng này lßi có nhßng tuyên bß chßng châu Âu.

Trßc vßn đß thuyßn nhßn, và nhßt là khi chính phß Ý đßa ra quyßt đßnh cßp gißy tßm trú 6 tháng cho các thuyßn nhßn và đßc bißt là trong vß này ông bß trßng Nßi vß lßi là ngßi cßa đßng Liên Đoàn phßng Bßc, đßng này đang có nhßng thái đß không khác chi vßi nhßng thái đß cßa Pháp và cßa các nßc Bßc Âu. Và đißu này càng gây thêm khó khăn cho chính phß Ý trong nhßng bußi hßi thßo hoà đàm qußc tß đß gißi quyßt vßn đß thuyßn nhßn. Đßng là chính phß Ý đang trong cßnh đßu sôi lßa bßng, thù trong gißc ngoài.

RFI : Xin chân thành cßm ßn anh Huê Đăng.

